

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันปัญหายาเสพติดได้กลายเป็นปัญหาวิกฤติที่สำคัญ ที่ส่งผลกระทบต่อมนุษย์ในหลายๆด้าน ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม รวมถึงความมั่นคงของชาติ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและคุณภาพประชากร ปัญหาดังกล่าวมีแนวโน้มขยายตัวรุนแรงขึ้นตามความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจ เทคโนโลยี นับเป็นปัญหาหนึ่งซึ่งรัฐบาลถือว่ามีความสำคัญเร่งด่วนที่สุด เพราะนอกจากผลเสียอย่างมหาศาลที่เป็นปัญหานำมาสู่ประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมแล้ว ยาเสพติดยังเป็นตัวการสำคัญในการบ่อนทำลายความมั่นคงของประเทศ โดยทำลายทรัพยากรบุคคลในวัยประกอบอาชีพ ซึ่งเป็นกำลังสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศ เป็นสาเหตุสำคัญของปัญหาอาชญากรรมมีผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนทั่วไป (กรมตำรวจ. 2535 : 24)

ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดมีแนวโน้มที่จะกระจายตัวอย่างเร็ว ทั้งนี้เนื่องมาจากการค้ายาเสพติด มีผลประโยชน์มหาศาลเป็นแรงจูงใจที่สำคัญ ทำให้เกิดการเพิ่มจำนวนผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ไม่ว่าจะเป็นนายทุน ผู้ผลิต นักค้ารายสำคัญ รายขายส่ง ผู้นำรายย่อย ผู้นำเข้าและส่งออก อีกทั้งยังมีการพัฒนาเทคนิค วิธีการกระทำผิดเพื่อหลบหนีการจับกุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจอยู่ตลอดเวลา ประกอบกับภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำอย่างรุนแรง ประชาชนไม่มีงานทำ ขาดรายได้ ภาวะที่สังคมอ่อนแอ ครอบครัวแตกแยก ขาดความรักความอบอุ่น จึงทำให้ยาเสพติดแพร่ระบาดเข้าสู่ชุมชนอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งยาบ้า จากเดิมซึ่งมีแหล่งลักลอบผลิตและจำหน่ายให้กับผู้เสพในประเทศเป็นหลัก แต่ปัจจุบันมีแนวโน้มที่จะขยายตัวขยายฐานการผลิตไปประเทศเพื่อนบ้านมีการลักลอบนำเข้ามาภายในประเทศมาจากแหล่งผลิตบริเวณชายแดนตอนเหนือ ซึ่งเป็นเขตอิทธิพลของชนกลุ่มน้อย และจากการที่กลุ่มผู้เสพยาบ้าจำกัดแต่เพียงผู้ใช้แรงงานเป็นส่วนใหญ่ แต่ปัจจุบันได้กระจายวงกว้างไปสู่ประชากรเกือบทุกกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและเยาวชน ทั้งในและนอกสถานศึกษา ซึ่งขณะนี้ได้ระบาดเกือบทุกพื้นที่ในประเทศไทยแล้ว ด้วยเหตุนี้ รัฐบาลจึงได้กำหนดนโยบายสำคัญเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยใช้หลักการป้องกันนำหน้าการปราบปราม ผู้เสพต้องได้รับการบำบัดรักษา ผู้ค้าต้องได้รับการลงโทษอย่างเด็ดขาด รวมทั้งได้ระดมความคิดเห็นจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยการจัด

ประชุมเชิงปฏิบัติการระดมความคิด เพื่อกำหนดแนวทางในการเอาชนะยาเสพติด สืบเนื่องจาก การประชุมดังกล่าว ได้มีความเห็นร่วมกันว่า การแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานการณ์ปัจจุบัน จะต้องคิดใหม่ ทำใหม่ โดยทุกภาคส่วนจะต้องผนึกกำลังร่วมกันให้เป็นพลังแผ่นดิน เพื่อเอาชนะ ยาเสพติดโดยเร็ว (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2544 :6)

การแก้ไขปัญหายาเสพติดไม่สามารถถูกลงสำเร็จไปได้ด้วยการดำเนินงานของหน่วยงาน ใดหน่วยงานหนึ่ง จำเป็นที่จะต้องอาศัยการผนึกกำลังและความร่วมมือจากทุกส่วนในสังคมอย่าง ต่อเนื่อง เพื่อให้ปัญหายาเสพติดหมดสิ้นไปโดยเร็ว หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนต่าง หันมาสนใจในการแก้ไขปัญหายาเสพติดมากกว่าเดิม แต่ปัญหายาเสพติดก็มีได้ลดลง และไม่สามารถควบคุมปัญหามิให้ลุกลามหรือคงอยู่กับที่ได้ มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดชนิดใหม่ มากขึ้นเรื่อย ๆ แสดงให้เห็นถึงสภาพปัญหาของยาเสพติดได้ขยายวงกว้างออกไปอย่างเห็นได้ชัด สำหรับในด้านผู้เสพยา นั้น ปรากฏว่าเยาวชนคนไทยซึ่งกำลังอยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียนจำนวนมากติด ยาเสพติดประเภทต่าง ๆ เช่น ยาบ้า การแก้ไขปัญหายาเสพติดจะได้ผลมากขึ้นหากมีมุมมอง หลายมิติ และมีแนวทางการแก้ไขปัญหายาอย่างเชื่อมโยงกัน เพราะที่ผ่านมาการดำเนินงานเพื่อ การป้องกัน และการแก้ไขปัญหายาแบบแยกส่วน ไม่ได้คำนึงถึงโครงสร้างของปัญหายาเสพติด ทั้งหมด ที่เชื่อมโยงกับปัญหาอื่น ๆ เพราะปัญหายาเสพติด เป็นปัญหาที่ต่อเนื่องมาจากปัญหา พื้นฐานทางปัญหาครอบครัวและชุมชน และเป็นปัญหาต่อเนื่องไปสู่ปัญหาสังคม ทำให้เกิดผล กระทบในสังคมเป็นวงกว้างอย่างรวดเร็วจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ทุกฝ่ายจะต้องให้ความสำคัญและ สนใจต่อกระบวนการแก้ไขปัญหายาทั้งหมด เช่น การป้องกันกลุ่มคนที่ยังไม่ติด การมุ่งเน้นให้ ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับปัญหายาเสพติดแต่เยาวชน พร้อมทั้งให้คำแนะนำใน การใช้ชีวิตในทางที่ถูก เพื่อให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ คือ การไม่ใช้ยาเสพติด การรักษาศู ดิตยาเสพติดที่ใช้กระบวนการบำบัดรักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพเข้ามาช่วยเหลือ แก้ไข และการ ใช้มาตรการอย่างเด็ดขาดในการปราบปรามจับกุมผู้ลักลอบกระทำความผิดในการผลิต ซึ่งหากทุกฝ่าย ที่เกี่ยวข้อง ร่วมมือ ร่วมใจกันแก้ไขและป้องกันปัญหายาเสพติด ก็จะเป็นการลดปัญหาทางสังคม ได้ และยังเป็นผลดีต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของชาติ (อลงกรณ์ ชมที. 2545 : 1)

สถานการณ์ยาเสพติดของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยคณะกรรมการป้องกันและ ปราบปรามยาเสพติด สรุปสถานการณ์ว่า ชายแดนไทย – ลาว มีการลักลอบนำยาเสพติดหลาย ชนิด เข้าประเทศไทยทั้งยาบ้าและกัญชา จากภาคตะวันออกเฉียงเหนือส่งไปยังพื้นที่ตอนใน อย่างต่อเนื่อง (คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2549 : 41) ตำรวจภูธรจังหวัด หนองคาย เป็นหน่วยงานหลักในระดับจังหวัด การปฏิบัติงานด้านการป้องกัน ปราบปราม

ยาเสพติด ได้ปฏิบัติงานตามนโยบายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยยึดการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านการป้องกันปราบปราม และด้านการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด และประสานการปฏิบัติกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมาย และมีผลการจับกุมอย่างต่อเนื่อง แต่ก็ไม่อาจยับยั้ง หรือสกัดกั้นการระบาดของยาเสพติดได้ กล่าวคือ ไม่สามารถป้องกันการเสพ การค้า การผลิตยาเสพติดได้ (ตำรวจภูธรจังหวัดหนองคาย. 2550 : 1-4)

ผลการจับกุมผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดของตำรวจภูธรจังหวัดหนองคาย ในข้อหานำยาเสพติดเข้ามาในราชอาณาจักร จำหน่ายซึ่งยาเสพติดให้โทษ การครอบครองยาเสพติดให้โทษและเสพยาเสพติดให้โทษ ระหว่างเดือน ตุลาคม 2549 ถึง เดือน กันยายน 2550 เปรียบเทียบกับเดือน ตุลาคม พ.ศ.2550 ถึงเดือน เมษายน พ.ศ. 2551 สามารถจับกุมผู้ต้องหาได้ในอัตราส่วนเพิ่มขึ้นและปริมาณของกลาง โดยเฉพาะยาบ้าและกัญชาเพิ่มขึ้นเช่นกัน (ศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ตำรวจภูธรจังหวัดหนองคาย. 2551 : หน้าไม่ปรากฏหน้า)

ในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันปราบปรามยาเสพติดของตำรวจภูธรจังหวัดหนองคาย ตามนโยบายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ยังมีปัญหาในการปฏิบัติงานไม่ว่าจะเป็นด้านบุคลากร ที่มีไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ทำให้มีความเสี่ยงในการจับกุมยาเสพติดหลายครั้ง และผู้ค้ายาเสพติดส่วนใหญ่จะลักลอบยาเสพติดเข้ามาในเวลากลางคืน และทำเป็นกระบวนกร รวมอาจมีผู้มีอิทธิพลอยู่เบื้อง หลังการลักลอบขนยาเสพติด ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการป้องกันปราบปรามยาเสพติดของผู้ปฏิบัติหน้าที่ ผู้วิจัยในฐานะเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานด้านการป้องกันปราบปรามยาเสพติดของตำรวจภูธรจังหวัดหนองคาย ซึ่งได้ประสบกับปัญหาการปฏิบัติงานในระดับหนึ่ง จึงต้องทราบถึงระดับปัญหาของการปฏิบัติงานด้านการป้องกันปราบปรามยาเสพติด ตามความคิดเห็นของข้าราชการตำรวจผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันปราบปรามยาเสพติด ของตำรวจภูธรจังหวัดหนองคายในภาพรวม และเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีระดับชั้นต่างกัน ประสบปัญหาการปฏิบัติงานในระดับที่แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร โดยผู้วิจัยได้นำกระบวนการบริหารงาน (POSDCoRB Model) 7 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์กร ด้านการจัดบุคลากร ด้านการสั่งการและการควบคุม ด้านการประสานงาน ด้านการรายงาน ด้านการงบประมาณ และผลของการวิจัยจะนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการปฏิบัติงานด้านการป้องกันปราบปรามยาเสพติดของตำรวจภูธรจังหวัดหนองคาย และหน่วยงานตำรวจแห่งอื่น ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันปราบปรามยาเสพติดของตำรวจภูธรจังหวัดหนองคาย
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันปราบปรามยาเสพติด ตามความคิดเห็นของข้าราชการตำรวจที่ทำหน้าที่ด้านการป้องกันปราบปรามยาเสพติด ของตำรวจภูธรจังหวัดหนองคาย ที่มีระดับชั้นแตกต่างกัน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันปราบปรามยาเสพติด ตามความคิดเห็นของข้าราชการตำรวจที่ทำหน้าที่ด้านการป้องกันปราบปรามยาเสพติด ของตำรวจภูธรจังหวัดหนองคาย

สมมติฐานของการวิจัย

1. ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันปราบปรามยาเสพติด ตามความคิดเห็นของข้าราชการตำรวจที่ทำหน้าที่ด้านการป้องกันปราบปรามยาเสพติด ของตำรวจภูธรจังหวัดหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
2. ข้าราชการตำรวจ ที่มีระดับชั้นแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันปราบปรามยาเสพติดของตำรวจภูธรจังหวัดหนองคายแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ด้านพื้นที่
พื้นที่ในการวิจัย ได้แก่ สถานีตำรวจภูธรในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดหนองคาย จำนวน 27 สถานี
2. ด้านประชากร
ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการตำรวจประจำสถานีตำรวจภูธรในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดหนองคาย ผู้ทำหน้าที่ด้านการป้องกันปราบปรามยาเสพติด จำนวน 1,739 นาย จำแนกเป็น
 - 2.1 ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร จำนวน 298 นาย
 - 2.2 ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน จำนวน 1,441 นาย

3. กลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการใช้สูตรคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของ ทาโร ยามานะ (Taro Yamane, 1973 :127) ของข้าราชการตำรวจประจำสถานีตำรวจภูธรในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดหนองคาย ผู้ทำหน้าที่ด้านการป้องกันปราบปรามยาเสพติด ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 326 นาย จำแนกเป็น

3.1 ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร จำนวน 56 นาย

3.2 ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน จำนวน 270 นาย

4. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของข้าราชการตำรวจผู้ทำหน้าที่ด้านการป้องกันปราบปรามยาเสพติด จำแนกเป็น

4.1.1 ระดับชั้น

1) ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร

2) ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันปราบปรามยาเสพติดของตำรวจภูธรจังหวัดหนองคาย ตามความคิดเห็นของข้าราชการตำรวจ 7 ด้าน ดังนี้

4.2.1 ด้านการวางแผน (Planning)

4.2.2 ด้านการจัดองค์กร (Organizing)

4.2.3 ด้านการจัดบุคลากร (Staffing)

4.2.4 ด้านการสั่งการและการควบคุม (Directing)

4.2.5 ด้านการประสานงาน (Coordinating)

4.2.6 ด้านการรายงาน (Reporting)

4.2.7 ด้านการงบประมาณ (Budgeting)

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ยาเสพติด หมายถึง สารเคมี หรือวัตถุชนิดใดๆ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยประการใด ๆ แล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญ เช่น ต้องเพิ่มขนาดการเสพเรื่อยๆ มีความต้องการเสพทั้งร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงตลอดเวลา และสุขภาพทั่วไปทรุดโทรมลง และให้รวมตลอดถึงพืช หรือส่วนของพืชที่เป็นหรือที่ให้ผลผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษ หรืออาจใช้ผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษ และสารเคมีที่

ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา แต่ไม่หมายความรวมถึงยาสามัญประจำบ้านบางตำรับตามกฎหมายว่าด้วยยาที่มียาเสพติดให้โทษ ผสมอยู่ (นรินทร์ โชคเกิด. 2539 : 544)

2. การป้องกันปราบปรามยาเสพติด หมายถึง การดำเนินการเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด โดยการให้การศึกษ่าข่าวสาร ความรู้ และข้อมูลในเรื่องของยาเสพติดอย่างถูกต้อง และหมายความรวมถึง การดำเนินการเพื่อจับกุม หรือเอาผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมาลงโทษตามกฎหมาย

3. ตำรวจภูธรจังหวัดหนองคาย หมายถึง สถานีตำรวจภูธรในสังกัดของตำรวจภูธรจังหวัดหนองคาย จำนวน 27 สถานี

4. ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร หมายถึง ข้าราชการตำรวจซึ่งมียศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีขึ้นไป ที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันปราบปรามยาเสพติดที่สังกัดตำรวจภูธรจังหวัดหนองคาย

5. ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน หมายถึง ข้าราชการตำรวจซึ่งมีชั้นยศตั้งแต่สิบตำรวจตรีถึงนายดาบตำรวจ ที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันปราบปรามยาเสพติดที่สังกัดตำรวจภูธรจังหวัดหนองคาย

6. ปัญหาในการป้องกันปราบปรามยาเสพติด หมายถึง ปัญหาด้านการวางแผนด้านการจัดองค์กร ด้านการจัดบุคลากร ด้านการสั่งการและการควบคุม ด้านการประสานงานด้านการรายงาน ด้านการงบประมาณ ในการปราบปรามยาเสพติด ดังนี้

6.1 ปัญหาด้านการวางแผน หมายถึง ปัญหาที่เกี่ยวกับการจัดทำแผนของหน่วยงาน สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ การส่งเสริมให้หน่วยที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อการป้องกันปราบปรามยาเสพติด การชี้แจงและทำความเข้าใจแผนการดำเนินงานให้ผู้เกี่ยวข้องทราบและเข้าใจ

6.2 ปัญหาด้านการจัดองค์กร หมายถึง ปัญหาที่เกี่ยวกับการกำหนดอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ การจัดโครงสร้างหน่วยงาน การประสานงานร่วมมือในการปฏิบัติการ การกำหนดสายบังคับบัญชาในการปฏิบัติงาน

6.3 ปัญหาด้านการจัดบุคลากร หมายถึง ปัญหาที่เกี่ยวกับการจัดคนให้ปฏิบัติงาน การมอบหมายงานและอำนาจหน้าที่ให้บุคลากรปฏิบัติงาน การพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพในการป้องกันปราบปรามยาเสพติด

6.4 ปัญหาด้านการสั่งการและการควบคุม หมายถึง ปัญหาที่เกี่ยวกับการใช้อำนาจหน้าที่ การให้การช่วยเหลือสนับสนุนของผู้บังคับบัญชาในการปฏิบัติ การควบคุมของผู้บังคับบัญชาเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามนโยบายและมาตรการที่กำหนด

6.5 ปัญหาด้านการประสานงาน หมายถึง ปัญหาที่เกี่ยวกับการประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่ ความร่วมมือระหว่างตำรวจกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ความร่วมมือจากชุมชนในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันปราบปรามยาเสพติด

6.6 ปัญหาด้านการรายงาน หมายถึง ปัญหาที่เกี่ยวกับระเบียบ วิธีการการรายงาน อุปกรณ์ เครื่องมือ และเทคโนโลยีที่ใช้ในการรายงาน ความรวดเร็ว ถูกต้องและเป็นปัจจุบันของการรายงาน

6.7 ปัญหาด้านการงบประมาณ หมายถึง ปัญหาที่เกี่ยวกับงบประมาณด้านการเผยแพร่ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการป้องกัน ปราบปรามยาเสพติด การใช้งบประมาณในโครงการรณรงค์ต่างๆเพื่อการป้องกันปราบปรามยาเสพติด การได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณจากหน่วยงานอื่น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ข้อเสนอผลจากการวิจัย สามารถนำไปเป็นข้อมูลในการพัฒนาศักยภาพและแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันปราบปรามยาเสพติดของตำรวจภูธรจังหวัดหนองคาย ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น